

Psykologiforbundets høringssvar til RETHOS-prosjektet innenfor psykologi

Vi takker styringsgruppen for muligheten til å komme med innspill til RETHOS-prosjektet.

Psykologiforbundet er en organisasjon for alle med, eller under, høyere utdanning innen psykologi. Våre medlemmer har psykologifaglig utdanning fra både bachelor, master, profesjonsstudiet og Ph.D. Forbundet er en samlende organisasjon for psykologifaget, og arbeider blant annet for kvalitetssikring av psykologiutdanningene i Norge. Vi mener at psykologiutdanningene er ulike, men likeverdige, og samlet viktige i møtet med samfunnsrelaterte problemstillinger.

Vårt innspill bygger på en helhetlig forståelse av hva psykologiutdanningene bør inneholde, og på en ambisjon om å styrke fagets posisjon i Norge.

Oppsummering av vårt høringssvar:

- Flere områder av psykologien dekkes av andre spesialiserte mastergrader. På grunn av tidsbegrensninger kan den kliniske utdanningen ikke gi høy kompetanse på alle psykologiens fagområder.
- Dagens modell skaper utfordringer for studie- og arbeidsmiljø, og kan potensielt svekke psykologifaget på lang sikt. Klinisk psykologutdanning kan med fordel organiseres som en klinisk masterutdanning i tråd med EuroPsy-standarden.
- Mer fokus på mangfold i utdanningen.
- Arbeidsgruppen bør spille inn til Helse- og omsorgsdepartementet at en endring av tittel i helsepersonelloven, fra 'psykolog' til '*klinisk* psykolog', er hensiktsmessig.

Dagens situasjon er lite formålstjenlig

Vi stiller spørsmål ved om profesjonsutdanningen i Norge kan være en generalistutdanning, som i de overordnede retningslinjer skal dekke alle psykologiens områder, samtidig som den skal utdanne dyktige klinikere. Profesjonsutdanningen er i dag klart spisset mot klinisk arbeid, til tross for at den også skal romme variasjonen av aktiviteter som på papiret forventes av autoriserte psykologer.

Psykologifaget har utviklet seg siden grunnlaget for dagens profesjonsmodell ble lagt på 70-tallet. Den norske psykologrollen har verken tilpasset seg fagets eller samfunnets utvikling i tilstrekkelig grad. Det sterke fokuset på mikronivå og abnormal psykologi går på bekostning av samfunnsnivå og normalpsykologi. Vi mener også at studentsammensetning og innhold i dagens profesjonsutdanning er for homogent, og er derfor bekymret for tjenestenes evne til å ivareta befolkningens behov knyttet til kjønns- og seksualitetsmangfold og kulturelle, etniske og sosioøkonomiske forskjeller. De nye kommunepsykologstillingene har inspirert institusjonene til økt fokus på forebygging og systemforståelse, men hvorvidt dette er tilstrekkelig bør vurderes i prosessen med utforming av de nye nasjonale retningslinjene.

Videre erfarer vi at dagens modell for utdanningsløpene skaper et unaturlig skille i psykologifaget, der profesjonsutdanningene og masterutdanningene ansees å ha ulik verdi, også utover kliniske tema. Dette skaper negative konsekvenser for fagmiljø og arbeidsmiljø, og usikkerhet rundt de ulike fagretningenes kompetanse og arbeidslivsrelevans. Mer spesifikt opplever vi at ovennevnte skille, inkludert lovverk knyttet til psykologtittelen, fører til at masterutdannede ekskluderes fra yrkesaktiviteter tross relevante kvalifikasjoner.

Psykologiforbundet mener at det er viktig å definere hva de ulike utdanningsløpene inneholder, slik at man får fremhevet hvordan de komplementerer hverandre og sammen utgjør et helhetlig psykologifag i Norge.

Hvordan se for seg en annen løsning

Dersom man forsøker å gjøre profesjonsstudiet altomfattende, frykter vi at man ender med å smøre kompetansen for tynt, og at kliniske psykologer dermed ikke i tilstrekkelig grad vil være skikket til å utføre enkelte av arbeidsoppgavene sine. Samtidig risikerer man å overse fagpersoner innen psykologi som ville vært i bedre stand til å håndtere de samme oppgavene. Psykologiforbundet ser at dagens modell, som er resultat av Psykologforeningens gode arbeid over lang tid, styrker kliniske psykologers posisjon på kort sikt. Men vi er bekymret for om faget som helhet vil svekkes på lang sikt dersom utviklingen fortsetter i samme spor.

Psykologiforbundet mener at norsk psykologi vil være tjent med en dreining mot den europeiske modellen med generalist BA og spesialiserte mastergrader innenfor ulike fagretninger, deriblant kliniske områder. En slik organisering ville i stor grad bidratt til å harmonisere norske psykologutdanninger med Europa, hvor Bolognasystemet ligger til grunn for utdanningene og EuroPsy-standarden har en sentral posisjon. Dette vil gi utdanningene økt fleksibilitet, fasilitere erfarings- og kompetanseutveksling mellom landegrensene, tilgjengeliggjøre ny og variert fagkunnskap, og på den måten styrke psykologifaget som helhet i Norge. Det vil også bidra til økt forutsigbarhet for fagpersoner som har grad fra utenfor Norge.

Et argument mot en slik organisering vil være at studenter ved profesjonsstudiet i dag har integrert praksis, men Psykologiforbundet erfarer at det er fullt mulig å integrere praksis som del av en klinisk mastergrad.

 RETHOS skal svare på helsepersonelloven, som beskriver psykologer som helsepersonell underlagt lovplagte retningslinjer. Det viktigste fagområdet psykologer trenger for å kunne opptre som

helsepersonell, er det kliniske fagfeltet. Kliniske psykologer skal behandle sykdom og forebygge fremtidige helseplager for individet. Helsepersonelloven bør derfor spesifisere at loven danner rammen for *kliniske* psykologer, ikke *generalister* (les: psykologer). Mange av psykologiens andre fagområder, som arbeids- og organisasjonspsykologi, idrettspsykologi, samfunnspsykologi (med fokus på system), m.fl., må kunne få sin tittel som psykologer innen sine fagområder. Psykologiforbundet mener at dagens profesjonsutdanninger i hovedsak er kliniske, og at RETHOS legger opp til en videreføring av at det kliniske fokuset er viktigst i utdanningen. Derfor ber vi arbeidsgruppen spille inn til helsedepartementet at en endring av helsepersonelloven, fra 'psykolog' til '*klinisk* psykolog', er nødvendig for å klargjøre dette skillet.

Med vennlig hilsen

Alexander S. Hvaring
President i **Psykologiforbundet**